

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

The Desired Leadership of the Commissioned Officers in the Royal Thai Army Hospitals

พันเอกหญิง รัตนา เอื้อบุญยานนท์*

Senior Colonel Ratana Eurboonyanunt

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรตามตัวแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล และ 2) ศึกษาภาวะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นายทหารสัญญาบัตรประจำการในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้าและโรงพยาบาลค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที สำหรับตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ด้วยสถิติการหาความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกเป็นไปตามตัวแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล คือ (1) เน้นการสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม (2) สร้างบุคลิกภาพและ (3) มุ่งเน้นการปกป้องสถาบันและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม 2) ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก โดยรวมอยู่ในระดับสูง ลำดับที่สูงที่สุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล รองลงมาคือ ด้านหลักปฏิบัติทางการทหารและด้านเจตคติของนายทหารสัญญาบัตร 3) ระดับการศึกษา ที่ต่างกันไม่มีผลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ส่วนเพศและประสบการณ์การทำงานที่ต่างกันไม่มีผลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ยกเว้นด้านสุขภาวะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 4) ชั้นยศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 ยกเว้นหลักปฏิบัติทางการทหารและจรรยาบรรณในวิชาชีพและภาวะผู้นำทางการทหารสากลที่ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์, นายทหารสัญญาบัตร, โรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

Abstract

This research aims to 1) study the desired army leadership model of the commissioned officers in RTA hospitals is relevant to the theoretical model of international army leadership and 2) study the desired army leadership of the commissioned officers in Royal Thai Army (RTA) Hospitals. The sample group was 350 people, calculated by Yamane formula at .05. The data were analyzed by the Frequency,

* นักศึกษา หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำทางธุรกิจ สังคม และการเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต; Email: serenemac@gmail.com

Means, Percentages, S.D., T-Test, One-Way ANOVA, and LSD. The result found that 1) the desired army leadership model of the commissioned officers in RTA hospitals was relevant to the theoretical model of international army leadership was (1) to focus on creating leadership toward morality and ethics (2) to create personality and (3) to focus on protect the monarchy and the public interests 2) the level of the desired army leadership of the commissioned officers in Royal Thai Army Hospitals over all was high which the theoretical model of international army leadership aspect was the highest means level, the second is the Army doctrine and code of ethics and the least was the attitude of the commissioned officers in RTA hospitals respectively, 3) The sample groups that had the different education level was not significant and the sample groups that had the different gender and experience were not significant either; except the difference of the personal healthy wellness which affected statistically significant at 0.5, and 4) the sample groups that had the different ranks affected the desired leadership of the commissioned officers in RTA hospitals statistically significant at 0.5 except army doctrine and code of ethics , and the theoretical model of international army leadership were not significant.

Key Word: Desired Leadership, Commissioned Officers, Royal Thai Army Hospitals

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ก่อให้เกิดการปรับตัวและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในหลายๆ มิติ การบริหารจึงจำเป็นที่เราจะต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกโดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าวได้แก่ คุณภาพของคนที่จัดการซึ่งต้องการความรวดเร็วให้ทันกับการหายไปของเวลาและพื้นที่ (Time and Space) ในโลกของทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง (เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, 2548) การบริหารองค์การไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือเอกชน จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารหรือผู้นำ (Leader) ในการแสดงบทบาทสร้างสรรค์หรือผลักดันนวัตกรรมใหม่ๆ ขององค์การให้เท่าทันและรองรับการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็วนี้ได้ โดยผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องเป็นผู้ทำหน้าที่นำพาองค์การไปตามวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล พันธกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ตลอดถึงการกำหนดยุทธวิธี จูงใจ กระตุ้น และสื่อสารให้บุคลากรในองค์การได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาวะผู้นำและคุณลักษณะของผู้บริหารจึงย่อมเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการนำพาพัฒนาองค์การให้มีความเจริญต่อไป

ความสำเร็จในการพัฒนาองค์การ หรือสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงานนั้น โดยเฉพาะในส่วนของภาครัฐนั้นย่อมส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ และผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริงคือประชาชน เนื่องจากปัจจุบัน ประชาชนมีความคาดหวังจากการรับบริการจากภาครัฐมากขึ้นและตระหนักถึงบทบาทในการพิทักษ์สิทธิความเป็นพลเมืองของตนมากขึ้น (ไสว บุญมา, 2546) ประเด็นข้างต้นย่อมสะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำองค์การของหน่วยงานภาครัฐได้รับการท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงอันเป็นกระเทยจากกระแสโลกาภิวัตน์มากขึ้น ทั้งความคาดหวังและความเชื่อมั่นในสิทธิพลเมืองที่มีมากขึ้นได้สะท้อนถึงการเปิดกว้างของการบริหารจัดการในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น (Public Area) ซึ่งเคยปิดกั้นแต่เฉพาะภาครัฐกับภาคเอกชนเท่านั้น แต่ปัจจุบันกลับเปิดกว้างแก่ภาคประชาชนมากขึ้น (ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร, 2551) การบริหารจัดการในภาครัฐจึงย่อมมีนัยที่แปรเปลี่ยนไปด้วย รวมถึงหน่วยงานต่างๆ ที่สังกัดกระทรวงกลาโหม ที่ทำหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการทหารที่มีเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งกองทัพบกที่มีกำลังพลเป็นจำนวนมากและมีภารกิจหลากหลาย

ด้านนอกเหนือจากการปกป้องอธิปไตยของชาติ ด้วยเหตุนี้จึงย่อมมีนัยเชิงคำถามว่า ภาวะผู้นำทางทหารในปัจจุบันควรจะมีทิศทางหรือลักษณะอย่างไร สำหรับนายทหารสัญญาบัตรสายแพทย์ ของกองทัพบก ทั้งนี้จากประเด็นที่ยกมาได้สะท้อนให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางการทหารอาจต้องมีการกำหนดทิศทางให้ชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะกับหน่วยงานงานทหารที่ปฏิบัติหน้าที่หรือมีภารกิจพิเศษอย่างโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก ซึ่งมีนายทหารสัญญาบัตรจำนวนมาก และต่างก็มีสถานภาพการทำงานหรือได้รับการศึกษาจากสถาบันต่างๆ หลากหลาย นอกเหนือไปจากเหล่าทหารอื่นๆ ทั่วไป

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาตัวแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล ซึ่งจะช่วยอธิบายถึงลักษณะความเป็นทหารอาชีพนั้นมีลักษณะอย่างไร ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก เพื่อพิจารณาถึงความต้องการผู้นำของนายทหารสัญญาบัตรนั้นมีมุมมองที่เหมือนหรือต่างจากตัวแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางทหารสากลหรือไม่อย่างไร และในการวิจัยครั้งนี้มุ่งประเมินและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก เพื่อพัฒนาให้เกิดการกำหนดทิศทางการสร้างผู้นำที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพบกต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบกตามตัวแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ที่เป็นการบูรณาการในการทำวิจัยที่ส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยงานวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จากนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรุงเทพมหานคร (ส่วนกลางและการศึกษา) และนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 350 คน นำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและบรรยายส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จำนวน 30 ตัวอย่าง และวิเคราะห์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก มีวิธีการวิจัยดังนี้

- 1) รวบรวมและศึกษาข้อมูลเชิงปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลต่างๆ ที่ได้เก็บรวบรวมจากภาคสนามทั้งหมด นั่นคือแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์
- 2) รวบรวมและศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการเก็บรวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบสำนวนภาษาความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม และปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ
- 4) เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน วิเคราะห์ค่า IOC จากคะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบให้ดีขึ้นต่อไป
- 5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง คือนายทหารชั้นสัญญาบัตรสังกัดกองทัพบก จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach, 1990) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้จากแบบสอบถามเท่ากับ .87

- 6) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 350 ชุด และได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 30 ชุด
- 7) รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำไปลงข้อมูลเพื่อหาผลการวิจัยต่อไป
- 8) วิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที สำหรับตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และวิเคราะห์ด้วยสถิติการหาความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีชั้นยศเป็นพันตรี เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการเป็นนายทหารสัญญาบัตรมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามชั้นยศ พบว่า มีชั้นยศพันตรี ร้อยละ 39.4 รองลงมาคือ ชั้นยศร้อยเอก ร้อยละ 21.1 ชั้นยศ พันโท ร้อยละ 17.7 ชั้นยศ ร้อยโท ร้อยละ 9.1 ชั้นยศร้อยตรี ร้อยละ 7.4 และชั้นยศพันเอก ร้อยละ 5.1 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.4 และเพศชาย ร้อยละ 20.6 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 67.7 ระดับ ปริญญาโท ร้อยละ 28.9 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 2 และระดับปริญญาเอก ร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่ามีประสบการณ์ในการทำงานเป็นนายทหารสัญญาบัตรมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 65.7 รองลงมาเป็นนายทหารสัญญาบัตร ตั้งแต่ 5 - 10 ปี ร้อยละ 21.1 และเป็นนายทหารสัญญาบัตร ต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 13.1 ตามลำดับ

ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.347) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่มากเป็นลำดับแรก คือ ด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล ($\bar{x} = 4.65$, S.D. = 0.373) รองลงมา ด้านหลักปฏิบัติทางการทหาร ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.626) ด้านเจตคติของนายทหารสัญญาบัตร ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.347) ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านเจตคติของนายทหารสัญญาบัตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นด้านเจตคติอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.47$, S.D. = 0.916) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ เชื่อว่าทหารที่ดีต้องมีจิตใจเข้มแข็ง ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.714) รองลงมาคือ เห็นว่าการรับราชการเป็นงานที่มีเกียรติ ($\bar{x} = 4.42$, S.D. = 0.654) เชื่อว่าทหารที่ดีต้องมีสุขภาพแข็งแรง ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.797) เชื่อว่าการรับราชการทหารช่วยพัฒนาประเทศได้ ($\bar{x} = 4.01$, S.D. = 0.786) และมีความสุขกับการรับราชการทหาร ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = 0.811) ตามลำดับ

2. สุขภาวะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสุขภาวะส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.99$, S.D. = 0.823) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าทหารต้อง มีสุขภาพจิตดี ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.613) รองลงมาคือ คิดว่าทหารต้องมีสติสัมปชัญญะ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.640) และ คิดว่าทหารต้องออกกำลังกายเป็นประจำ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = 0.779) ตามลำดับ

3. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 3.61$, S.D. = .973) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ รู้จักอาชีพทหารมาตั้งแต่เด็ก ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 1.027) รองลงมาคือ บุคคลใกล้ชิดอยากให้ท่านรับราชการ ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .945) และท่านเรียนรู้การเป็นผู้นำที่ดี คือ การทำภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จค่านิยมต่อทหาร ($\bar{x} = 3.97$, S.D. = .713) ตามลำดับ

4. ค่านิยมและความเชื่อทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีค่านิยมและความเชื่อทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = .779) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าประชาชน ivaหวังใจทหารในการช่วยเหลือสังคม ($\bar{x} = 4.15$, S.D. = .774) รองลงมาคือ คิดว่าประชาชนคาดหวังการทำงานในด้านต่างๆของทหารสูง ($\bar{x} = 4.114$, S.D. = .748) และคิดว่าประชาชนชอบได้รับการช่วยเหลือจากทหารมากกว่าอาชีพอื่นๆ ($\bar{x} = 4.08$, S.D. = .814) ตามลำดับ

5. ด้านหลักปฏิบัติทางการทหารและจรรยาบรรณในวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นด้านหลักปฏิบัติทางการทหารและจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.507) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าทหารต้องมีความรับผิดชอบ ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.406) รองลงมาคิดว่าทหารต้องจงรักภักดี ($\bar{x} = 4.81$, S.D. = 0.415) และคิดว่าทหารต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ($\bar{x} = 4.76$, S.D. = 0.440) ตามลำดับ

6. ด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นด้านภาวะผู้นำทางทหารสากลโดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{x} = 4.57$, S.D. = .562) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ ท่านยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ (Loyalty) ($\bar{x} = 4.72$, S.D. = 0.498) รองลงมา ยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้รักเกียรติ (Honor) ($\bar{x} = 4.66$, S.D. = 0.508) และยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้คิดคำนึงถึงส่วนรวม (Selfless service) ($\bar{x} = 4.64$, S.D. = 0.537) ตามลำดับ

7. ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางทหารสากลลำดับที่สูงที่สุดว่ามีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความจงรักภักดีอยู่ที่ใจ ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นผู้ใฝ่รู้ ค้นคว้า พัฒนาตนเองอยู่อย่างต่อเนื่อง ยึดหลักความกล้าหาญ เด็ดขาดในทางที่ถูกต้อง มีวินัยทหารที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา มีความเสียสละมองผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตนและมีศิลปะในการพูดและการปฏิบัติงาน และมีความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางทหารสากลลำดับที่สูงที่สุดเห็นว่า รักศักดิ์ศรีสมเกียรติยศ (Honor) กับ ความตระหนักในการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม รองลงมาคือ จริยธรรม ผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ (Loyalty) มีสมรรถนะในการทำงานสูง (Duty) เป็นผู้สมควรได้ยอมรับการเคารพ (Respect) เป็นผู้คิดคำนึงถึงส่วนรวม (Selfless service) เป็นผู้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม (Integrity) เป็นผู้ที่กล้าหาญทั้งกายใจ (Personal courage) รู้ทักษะการสร้างทีมงาน รู้ทักษะการวิเคราะห์ที่เป็นระบบ รู้ทักษะทางเทคนิคในการปฏิบัติภารกิจ (Technical Skill) มีอิทธิพลเพียงพอในการนำและการตัดสินใจ (Influencing) สามารถทำภารกิจให้ภารกิจบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (Operating) สามารถพัฒนาองค์กรให้ดีขึ้นได้ (Improving) เป็นที่พึ่งของสถาบันชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีทักษะการวิเคราะห์ที่ดี เสริมสร้างให้มีคุณธรรมยิ่งขึ้น การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนา ฟังผู้บังคับบัญชาและการเมืองและทหารควรแยกออกจากกันอย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัดกองทัพบก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นต่อภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ ของนายทหารสัญญาบัตรในโรงพยาบาลสังกัด กองทัพบก โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ ด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล รองลงมา ด้านหลักปฏิบัติทางการทหาร ด้านเจตคติของนายทหารสัญญาบัตร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับ พรทิพย์ คล้ายคลึง (2549) วิจัยเรื่องการศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด วิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหารในภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับสูง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ พิมพ์สามสี (2551) ศึกษาเรื่องลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของ ข้าราชการทหาร กรณีศึกษากรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พบว่า ลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ ของข้าราชการทหาร กรณีศึกษากรมการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ สิงขรเขียว (2550) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาวะผู้นำให้กับทหารกอง ประจำการหน่วยจังหวัดทหารบกเลย พบว่าภาวะผู้นำของทหารกองประจำการ หน่วยจังหวัดเลยทหารบกเลย ด้านการ แสดงออกของผู้นำในภาพรวมมีความเห็นว่อยู่ในระดับสูง

1. ด้านเจตคติของนายทหารสัญญาบัตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีเจตคติอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ เชื่อว่าทหารที่ดีต้องมีจิตใจเข้มแข็ง รองลงมาคือ เห็นว่าการรับราชการเป็นงานที่มีเกียรติ เชื่อว่าทหารที่ดีต้องมีสุขภาพแข็งแรง เชื่อว่าการรับราชการทหารช่วยพัฒนาประเทศได้ และมีความสุขกับการรับราชการทหาร ตามลำดับ ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า การรับราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความมั่นคง และ ได้รับยอมรับจากสังคม อีกทั้งยังเห็นว่าอาชีพทหารเป็นอาชีพเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ที่สามารถช่วยพัฒนา ประเทศได้ เพราะอาชีพทหารมีระบบที่สามารถทำให้คนมีวินัย ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่าง รวดเร็วและใช้ระยะเวลาสั้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าผู้ที่เป้นทหารต้องมีบุคลิกภาพทางกายและใจสมกับอาชีพ มีจิตใจเข้มแข็ง เพื่อ ฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่างๆ รวมทั้งมีความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการปกครองของทหาร ในขณะเดียวกันต้องมึ การเรียนรู้และมีการพัฒนาตนเองและระบบงาน และความเสียสละกำลังกาย เวลา ช่วยเหลือประชาชนในทุกสถานการณ์ ระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สอดคล้องกับแนวคิดของ ลิจิต ธีรเวคิน (2549) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำว่า มีความมุ่งมั่น ปฏิบัติงานอย่างมีกฎเกณฑ์มีเกียรติและศักดิ์ศรี มีความซื่อสัตย์สุจริตมีอุดมการณ์เสียสละและอดทน มีเมตตาธรรม มีความรู้ อย่างกว้างขวางในทุกๆด้าน และสิ่งที่สำคัญมากสำหรับของอาชีพทหารนั้นคือ มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Frances Hesselbein (Leader to Leader Institute, 2004) ในประเด็น “ค่านิยมของกองทัพ” พบว่า สิ่งทีผู้นำหน่วยและลูกน้อง ต้องถือปฏิบัติ ซึ่งมีตัวย่อคือ LDRSHIP อันได้แก่ ความจงรักภักดี (Loyalty) หน้าที่ (Duty) ความเคารพ (Respect) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่เห็นแก่ตัว (Selfless service) รักเกียรติ ศักดิ์ศรี (Honor) ความซื่อตรง (Integrity) และความกล้าหาญในตน (Personal courage)

2. สุขภาวะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสุขภาวะส่วนบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับสูง พิจารณารายข้อพบว่า ลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าทหารต้อง มีสุขภาพจิตดี รองลงมาคือ คิดว่าทหารต้องมีสติสัมปชัญญะและ คิดว่าทหาร ต้องออกกำลังกายเป็นประจำ ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า สุขภาพกายและจิตใจ เป็นสิ่งที่สำคัญและ จำเป็นสำหรับทหารชั้นสัญญาบัตร เพราะในการปฏิบัติหน้าที่และประกอบกับความเป็นมืออาชีพ จำเป็นต้องมีความพร้อมและ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ซึ่งบางคนเห็นว่าทหารเป็นอาชีพที่ตรากตรำและอดทนอีกทั้งควรมีสุขภาพกาย และใจสมกับภาพลักษณ์ของทหารที่ต้องมีความเข้มแข็ง ดูดีและมีมาด สิ่งต่างๆเหล่านี้จะส่งผลต่อการปฏิบัติภารกิจของทหาร ในทุกภารกิจได้เป็นอย่างดีทั้งในภาวะปกติและสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Frances Hesselbein

(Leader to Leader Institute, 2004) ในประเด็นสุขภาพและความแข็งแรงของร่างกาย ซึ่งความเป็นทหารอาชีพและความเป็นมืออาชีพทางทหารนั้น สามารถพัฒนาได้ ผู้นำทางทหารจึงต้องให้ความสำคัญ รวมทั้งคุณลักษณะทางอารมณ์ อาทิ การควบคุมตนเอง ความพอเหมาะพอดี และความมั่นคงทางจิตใจ ซึ่งจะสร้างความรู้สึกในใจ ส่งผลต่อการแสดงออกต่อผู้อื่น ลูกน้องทุกคนเป็นมนุษย์ที่ประกอบด้วยความหวัง ความกลัว ความกังวลและมีความผั่นเซ่นกัน เมื่อผู้นำเข้าใจความต้องการความเป็นไปของพลังทางอารมณ์เหล่านี้ เขาก็จะมีภาวะผู้นำที่ทรงอำนาจ เป็นเครื่องมือ และจะส่งผลต่อลูกน้องที่จะกระทำให้เกิดความสำเร็จอย่างน่าทึ่งต่อภารกิจ ที่ได้รับ มอบหมาย การควบคุมตนเอง ความพอเหมาะพอดี และความมั่นคงทางจิตใจ จะช่วยให้ผู้นำตัดสินใจ ทางศีลธรรมได้ถูกต้องด้วย

3. กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาข้อพบว่ามีลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ รู้จักอาชีพทหารมาตั้งแต่เด็ก รองลงมาคือ บุคคลใกล้ชิดอยากให้ท่านรับราชการ และท่านเรียนรู้การเป็นผู้นำที่ดี คือ การทำภารกิจให้บรรลุผลสำเร็จค่านิยมต่อทหาร ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า การรับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพทหารผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม โดยครอบครัวของตัวเองเป็นส่วนใหญ่ อันได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้องและยังได้ทราบจากสื่อต่างๆ เช่น ข่าวการเมืองประวัติศาสตร์และจากการศึกษา ซึ่งบางคนทราบมาจากประชาชน ในทุกกลุ่มอาชีพว่ามีการพูดถึงอาชีพทหาร ซึ่งมีบางท่านไม่ได้มีการเรียนรู้ในสถาบัน เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อทางโทรทัศน์ของทหาร โดยรับรู้รับทราบว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มียศ เป็นอาชีพหนึ่งที่มีความก้าวหน้า เป็นที่ยอมรับและเสียสละ อดทนและเป็นผู้นำทางสังคมได้เป็นอย่างดี และมีสวัสดิการดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธนพรรณ ธาณี (2540) กล่าวว่า “กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization)” เป็นกระบวนการที่ต้องเริ่มต้นตั้งแต่เยาว์วัย โดยสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันสำคัญสูงสุดที่ต้องเริ่มต้นอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นเรื่องเป็นราว โดย “สังคมรวม” จะต้องมิบทบาทเช่นเดียวกัน

4. ค่านิยมและความเชื่อทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีค่านิยมและความเชื่อทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาข้อพบว่ามีลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าประชาชนไว้วางใจทหารในการช่วยเหลือสังคม รองลงมาคือ คิดว่าประชาชนคาดหวังการทหารในด้านต่างๆ ของทหารสูงและคิดว่าประชาชนชอบได้รับการช่วยเหลือจากทหารมากกว่าอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า ทหารเป็นที่พึ่งของประชาชนได้ ช่วยเหลือประชาชนทุกสถานการณ์ ทุกโอกาส ทั้งในยามปกติและในภาวะวิกฤติ ประชาชนไว้วางใจทหารในการช่วยเหลือสังคม เนื่องจาก ทหารมีความเด็ดขาด น่าเชื่อถือ มีระเบียบวินัย เสียสละ น่าไว้วางใจประกอบกับวิชาชีพทหารมีลักษณะความมีวินัย เด็ดขาด เข้มแข็ง สามัคคี ทำงานเป็นทีม และความเด็ดขาดในการปกครอง กล่าวหาญ ไม่แสดงอำนาจต่อผู้อื่น ช่วยเหลือประชาชนทุกสถานการณ์ ไม่ทิ้งประชาชน ไม่เบียดเบียนประชาชน และที่สำคัญคือ มีอุดมการณ์ที่เสียสละ เพื่อปกป้องประเทศชาติ ศาสน์พระมหากษัตริย์ ซึ่งบางรายกล่าวว่าในปัจจุบันมีกลุ่มที่ไม่ศรัทธาในภาพลักษณ์ของทหารและกลุ่มเหล่านี้ดูเหมือนจะเพิ่มขึ้น สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นวัฒนธรรมองค์กรทหารและภาพลักษณ์ในสายตาประชาชนสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช สงวนวงศ์วาน (2547) กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์กรคือค่านิยมและความเชื่อที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบที่เกิดขึ้นในองค์กร และใช้เป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์กรนั้น วัฒนธรรมองค์กรจึงเป็นเสมือน “บุคลิกภาพ” หรือ “จิตวิญญาณ” ขององค์กร และสอดคล้องกับแนวคิดของ Owen Jacobs (2002) กล่าวว่า การทหารเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและในฐานะเช่นนั้นย่อมได้รับผลกระทบจากอิทธิพลต่างๆ ที่เป็นแม่พิมพ์ ค่านิยม และการรับรู้ทางสังคม (societal values and perceptions) กองกำลังทางทหารต่างๆ เป็นเสมือนองค์กรหนึ่งที่ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ หากพวกเขาถือสันโดษ และแยกตัวเองออกจากสังคมที่พวกเขาจับอยู่ เหล่าทหารหาญสามารถ และควรจะสะท้อนภาพทางอุดมคติสูงสุดของสังคม และตั้งมาตรฐานของการดำเนินงานซึ่งต้องการการอุทิศตน และการปฏิบัติหน้าที่ทั้งปวงของบรรดาผู้รับใช้ชาติในแต่ละยศแต่ละตำแหน่งของพวกเขา แต่ในการวิเคราะห์สุดท้ายนั้นกองทัพต้องเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างสังคมของพวกเราเสมอ กองทัพบกซึ่งสะท้อน ค่านิยม และความเชื่อ ของสังคมอเมริกันจะดำรงการให้ความเคารพ และ ความไว้วางใจไว้วางใจจากสังคมน้อยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และ

สอดคล้องกับ ดาฟท์ (Daft, 2002: 214) ที่มองข้ามผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อให้ในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการ คอยช่วยเหลือผู้อื่นให้เกิดการพัฒนาและเจริญงอกงาม รวมทั้งให้โอกาสผู้อื่นก้าวหน้า เป้าหมายของผู้นำแบบนี้คือ การช่วยให้ผู้อื่นประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ ลอบ (Laub, 2004: 121) ที่เน้นความเข้าใจและการปฏิบัติซึ่งถือความต้องการของผู้อื่นอยู่เหนือผลประโยชน์ของตนเอง เพิ่มคุณค่าและสร้างความรู้สึเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มปฏิบัติโดยตรงไปตรงมา แสดงภาวะผู้นำเพื่อความต้องการของผู้อื่นและเพื่อการกระจายอำนาจและสภาพแก่ความต้องการที่มีร่วมกันของแต่ละคน เพื่อให้ได้สิ่งที่ผู้อื่นต้องการ

5. ด้านหลักปฏิบัติทางการทหารและจรรยาบรรณในวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นด้านหลักปฏิบัติทางการทหารและจรรยาบรรณในวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ คิดว่าทหารต้องมีความรับผิดชอบ รองลงมาคิดว่าทหารต้องจงรักภักดี และคิดว่าทหารต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ ตามลำดับ ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เห็นว่า ผู้นำทางทหารต้องยึดหลักความกล้าหาญ เด็ดขาดในทางที่ถูกต้องและยุติธรรม มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย มีระเบียบวินัย กล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบ ต้องมีความเข้มแข็งทั้งกายและใจ อดทนอดกลั้น มีวิสัยทัศน์ที่ดีและกว้างไกล มีหลักการบริหารที่ดี มั่นใจในศักยภาพของตนเอง และสามารถปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาได้ เสียสละเพื่อองค์กรและประเทศชาติ เป็นผู้ใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง อยู่อย่างต่อเนื่อง มีความรู้กว้างขวาง มีศิลปะในการพูด มีทักษะการสื่อสาร และสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ที่สำคัญคือการปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรมและเสมอภาคกัน มองผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน และเป็นนักพัฒนา พัฒนาองค์ความรู้ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีรนนท์ นันทขว้าง (2555) กล่าวว่า ไม่เพียงแต่ทหารอาชีพจะต้องมีความชำนาญในอาชีพของตน และความพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่ แล้วสิ่งที่สำคัญยิ่งที่จะคอยควบคุมและกำหนดให้ทหารคนนั้นเป็นทหารอาชีพนั้นคือ จรรยาบรรณของความเป็นทหาร ทั้งนี้เพราะจรรยาบรรณ จะหมายถึง ข้อพึงปฏิบัติหรือประมวลความประพฤติ ที่ผู้ประกอบอาชีพการงานแต่ละอาชีพกำหนดขึ้น เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของสมาชิก อาจเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ได้ ดังนั้น จรรยาบรรณของทหารน่าจะมีความหมายที่กระชับสั้นๆ คือ อาชีพที่พร้อมจะสละชีวิตและความสุขส่วนตัวเพื่อชาติ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Samuel P. Huntington (1957) ได้กล่าวไว้ว่าแนวคิดของการเป็นทหารอาชีพนั้นจะต้องประกอบไปด้วย 3 สิ่งคือ 1) ความเชี่ยวชาญ (Expertise) โดยมองว่าทหารจะต้องมีความชำนาญทั้งทางด้านทฤษฎี คือ หลักการ/กรอบแนวคิดทางทหาร และด้านปฏิบัติ คือ ความชำนาญการในการปฏิบัติการทางทหารตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และทหารอาชีพจะต้องมีความสามารถในเรื่องที่ทำอยู่ในระดับมาตรฐานที่ต้องการ 2) ความรับผิดชอบ (Responsiveness) ทหารอาชีพจะต้องมีความรับผิดชอบในการกิจหน้าที่ที่ได้รับมอบ ไม่ว่าภารกิจหรือหน้าที่นั้นจะอยู่บนความเสี่ยงหรือต้องนำชีวิตเข้าแลก รับผิดชอบต่อสังคม ทำงานด้วยความประณีต และชำนาญ โดยค่าตอบแทนไม่ใช่ความมุ่งหมายหลัก และ 3) การให้ความร่วมมือและรักหมู่คณะ (Cooperation) ทหารอาชีพจะต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยของตนเองด้วยความจริงใจ กระทำด้วยความทุ่มเท โดยใช้ความพยายามเต็มความสามารถทั้งร่างกายและจิตใจ

6. ด้านภาวะผู้นำทางทหารสากล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความเห็นด้านภาวะผู้นำทางทหารสากลโดยรวมอยู่ในระดับสูงที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าลำดับที่สูงเป็นลำดับแรก คือ ท่านยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ (Loyalty) รองลงมา ยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้รักเกียรติ (Honor) และยอมรับว่าภาวะผู้นำทางทหารต้องเป็นผู้คิดคำนึงถึงส่วนรวม (Selfless service) ตามลำดับ ในทัศนคติโดยรวมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เห็นด้วยกับแนวคิดดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่า เป็นทักษะที่ผู้นำทางทหารไทยควรมี และเป็นสมรรถนะที่สูงในทุกๆ และเชื่อว่าระบบและแนวทางของสหรัฐอเมริกาเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางทหารที่ดี แต่ควรนำเอาแนวคิดทางเอเชียมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดการเทียบเคียงและปรับใช้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ผู้นำทางทหารต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สอดคล้องกับแนวคิดของ Frances Hesselbein (Leader to Leader Institute, 2004) ในประเด็น “ค่านิยมของกองทัพ” พบว่า สิ่ง

ผู้นำหน่วยและลูกน้อง ต้องถือปฏิบัติ ซึ่งมีตัวย่อคือ LDRSHIP อันได้แก่ ความจงรักภักดี (Loyalty) หน้าที่ (Duty) ความเคารพ (Respect) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่เห็นแก่ตัว (Selfless service) รักเกียรติศักดิ์ศรี (Honor) ความซื่อตรง (Integrity) และความกล้าหาญในตน (Personal courage) เพราะจะทำให้ภารกิจสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายและนำพาประเทศเจริญก้าวหน้า ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับภาวะผู้นำทางทหารของกองทัพไทย

จากการสัมภาษณ์พบว่าแนวคิดผู้นำทางทหารของไทยและสหรัฐอเมริกานับอยู่บนหลักการที่ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ประการแรก แนวคิดผู้นำเน้นการสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรมในการประพฤติปฏิบัติตน เช่น การธำรงรักษาความถูกต้อง ความเป็นธรรม ความซื่อสัตย์ และความสุจริต เป็นต้น ประการที่สอง แนวคิดผู้นำเน้นการสร้างบุคลิกภาพของทหารให้เกิดเป็นปทัสฐานในการประพฤติปฏิบัติจนเป็นที่ยอมรับต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและสังคม เช่น การเป็นผู้มีพลานามัยสมบูรณ์ มีจิตใจมั่นคงหนักแน่น มีความอดทนทั้งกายใจ และมีสติปัญญา เฉลียวฉลาด รอบคอบ เป็นต้น และประการที่สาม แนวคิดผู้นำเน้นการสร้างจุดหมายหรือเป้าหมายหลักในการปฏิบัติหน้าที่ที่มุ่งเน้นการปกป้องสถาบันและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม โดยวางตนตามหลักของทหารอาชีพ เช่น การครองตนในฐานะทหารที่เป็นกลไกของรัฐที่เป็นกลางเพื่อรักษาความถูกต้องชอบธรรม เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Frances Hesselbein (2004) ในประเด็น “ค่านิยมของกองทัพ” พบว่า อันได้แก่ ความจงรักภักดี (Loyalty) หน้าที่ (Duty) ความเคารพ (Respect) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่เห็นแก่ตัว (Selfless service) รักเกียรติศักดิ์ศรี (Honor) ความซื่อตรง (Integrity) และความกล้าหาญในตน (Personal courage) ซึ่งหลักการดังกล่าวได้นำมาใช้ในหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยเพื่อให้นายทหารสัญญาบัตรเรียน แต่พบว่าขาดการนำมาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม การสร้างบุคลิกภาพและมุ่งเน้นการปกป้องสถาบันและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับอาชีพที่ทหาร เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามแบบทางทฤษฎีทางด้านภาวะผู้นำทางการทหารสากล ซึ่งได้แก่ ความจงรักภักดี (Loyalty) หน้าที่ (Duty) ความเคารพ (Respect) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่เห็นแก่ตัว (Selfless service) รักเกียรติศักดิ์ศรี (Honor) ความซื่อตรง (Integrity) และความกล้าหาญในตน (Personal courage) และหลักการดังกล่าวได้นำมาใช้ในหลักสูตรของโรงเรียนนายร้อยเพื่อให้นายทหารสัญญาบัตรเรียน แต่พบว่าขาดการนำมาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการดำเนินการดังนี้

1. ควรเพิ่มและปรับปรุงความเข้มข้นของหลักสูตรอบรมทางด้านการภาวะผู้นำโดยเน้นการประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาให้เกิดทิศทางการสร้างผู้นำที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพไทย
2. ควรเพิ่มหลักสูตรอบรมนายทหารสัญญาบัตรในระดับต้นตั้งแต่ชั้นยศร้อยตรีถึงร้อยเอก เพื่อสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม สร้างบุคลิกภาพ และมุ่งเน้นการปกป้องสถาบันและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแบบทหารอาชีพและวิธีการปฏิบัติทางการทหารของประเทศต่างๆ
2. ควรศึกษาการยอมรับแบบทหารสากลนำไปปฏิบัติในกองทัพไทยและเหล่าทัพอื่น

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย จิตรเหล้าอาพร. 2551. **การบริหารจัดการงานท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร: ไทยประสานการพิมพ์.
- ธนพรรณ ธาณี. 2540. **การศึกษาชุมชน**. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีรนนท์ นันทขว้าง. 2555. **การเป็นทหารอาชีพ**. สืบค้นวันที่ 14 ตุลาคม 2555 จาก http://dcjs3.rtarf.mi.th/dep_chief1/index.php?option.com.
- นฤนนท์ สุริยมณี และ ประเสริฐไชย สุขสะอาด. 2554. “การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงานสังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล.” **วารสารวิทยบริการ** 22 (1): 30-40.
- ประเสริฐ สิงขรเขียว. 2550. **ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบผู้นำให้กับทหารกองประจำการหน่วยจังหวัดทหารบกเลย**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนาระบบผู้นำ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พรทิพย์ คล้ายคลึง. 2549. **การศึกษาคุณลักษณะผู้นำทางทหารของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด**. วิทยานิพนธ์ ศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลิขิต ธีรเวคิน. 2549. **วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิรัช สงวนวงษ์วาน. 2547. **การจัดการและพฤติกรรมองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- วันวิสาข์ พิมพ์สามสี. 2551. **ลักษณะผู้นำที่พึงประสงค์ของข้าราชการทหาร กรณีศึกษากองการสรรพกำลังกลาโหม สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม**. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไสว บุญมา. 2546. **ประชาชนนิยม: หายยะจากอาเจณดินาถึงไทย**. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊คส์ อินเตอร์เนชั่นแนล.
- เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา. 2546. **คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Leader to Leader Institute. 2004. **Be, Know, Do: Leadership the Army Way: Adapted from the Official Army Leadership Manual U.S. Army**. California: Jossey-Bass.
- Jacobs, Owen. 2002. **Strategic Leadership: The Competitive Edge**. Michigan: Walsh College.
- Huntington, Samuel P. 1957. **Solider and the State: The Theory and Politics of Civil-Army Relations**. Massachusetts: Belknap.